

Vyriausybės pasitarimas, 2020-01-15, 9 klausimas

„Dėl Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 pakeitimo įstatymo ir Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 1, 6, 6-1 ir 8 straipsnių ir įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektų“ (TAP-19-2110) (19-14854)

Projektų tikslas – įgyvendinti 2020 m. vasario 2 d. įsigaliosiančio Reglamento (EB) Nr. 810/2009 nuostatas, kuriomis keičiamos Vizų kodekso 16 straipsnio 5 ir 6 dalys, paliekančios valstybėms narėms nuožiūros laisvę dėl teisinio mokestinių lengvatų tam tikrų kategorijų asmenims ir Šengeno vizos mokesčio netaikymo arba sumažinamo atskirais atvejais. Kartu siekiama atsisakyti perteklinių ir nebeaktualių teisės nuostatų, sumažinti socialiai ir ekonomiškai nepagrįstų mokestinių lengvatų skaičių (nuo 25 iki 16).

Vyriausybės teisės grupė 2020-01-14 pateiktoje išvadoje atkreipė dėmesį į keletą pagrindinių aspektų dėl kurių mūsų siūlymai ir argumentai būtų tokie:

Dėl numatymo, kad įstatymas įsigalioja ne anksčiau kaip po 6 mėn. – atsižvelgiant į konsulinių veiksmų atlikimo specifiškumą, tai, kad konsulinius mokesčius moka užsienyje esantys pareiškėjai, kurie nėra mokesčių mokėtojai Lietuvoje, bei tai, kad įgyvendinant Reglamento nuostatas nėra sukuriama naujos lengvatos, bet yra numatomas tik platesnis jų taikymas (pavyzdžiui, dėl galimybės atleisti vaikus nuo vizos mokesčio mokėjimo, amžiaus riba yra padidinama vietoj nuo 6 iki 12 m., iki nuo 6 m. iki 18 m.), todėl lengvatos taikymas nereikalauja specialaus pasirengimo, siūlome 6 mėn. reikalavimo šiuo atveju netaikyti.

Dėl naujo konsulinio mokesčio objekto įtvirtinimo (išankstinės registracijos mokesčio) – sutinkame su siūlymu atsisakyti tokio savarankiško „konsulinio mokesčio“ ir vietoj to numatyti reikalavimą, kad asmuo, registruodamasis ir rezervuodamas priėmimo laiką sistemoje, turėtų iš anksto sumokėti dalį konsulinio mokesčio už konsulinį veiksma ar veiksmus, dėl kurių jis registruojasi, lygią, pavyzdžiui, 5 eurams, kuri, esant įstatyme nustatytoms aplinkybėms, nebūtų gražinama asmeniui. Tai padėtų užtikrinti efektyvų konsulinių paslaugų teikimą, kadangi šiuo metu daugelis pareiškėjų net negali užsiregistruoti į priėmimą konsulinėje įstaigoje, o nemaža dalis užsiregistravusių asmenų į priėmimą neatvyksta (tai ypač aktualu LR ambasadoje Londone).

Dėl „kitų išlaidų“ apskaičiuojant konsulinį mokestį – iš esmės pritariame pastabai numatyti baigtinį sąrašą kitų išlaidų taip pat atkreipiame dėmesį, kad šis klausimas yra aktualus, kadangi vykdant konsulinius veiksmus yra patiriamos tam tikros išlaidos, kurios pagal esamą reguliavimą negali būti įtrauktos apskaičiuojant konsulinio mokesčio dydį. Pavyzdžiui, patiriamos diplomatinio pašto išlaidos negali būti priskirtos prie įstatymo 4 str. 1 d. 1 p. numatytų išlaidų, kadangi šias išlaidas patiria tiesiogiai pačios konsulinės įstaigos, atlikdamos konsulinius veiksmus. Be to, konsuliniai pareigūnai atliekantys notarinius veiksmus privalo draustis civilinės atsakomybės draudimu, kas neturi analogų valstybiniame sektoriuje.

Dėl konsulinio mokesčio tarifo indeksavimo koeficiento nustatymo – iš esmės pritardami Teisės grupės pastabai, atkreipiame dėmesį, kad atliekant konsulinius veiksmus skirtingose užsienio šalyse, dėl skirtingų ekonominių sąlygų, yra patiriami skirtingi kaštai. Todėl socialiai būtų teisinga, kad konsulinio mokesčio tarifai taip pat atspindėtų šioje šalyje patiriamas sąnaudas. Vyriausybės nutarimu yra jau patvirtinti Gyvenimo lygio koeficientai, kuriais būtų galima remtis nustatant konsulinio mokesčio indeksavimo koeficientą. Siekiant užtikrinti šio pokyčio teisinį apibrėžtumą ir praktinį įgyvendinimą, esame atviri diskusijoms ir pasirengę bendradarbiauti randant bendrą visiems priimtina sprendimą šiuo klausimu.

PRAŠYMAI IŠDUOTI NACIONALINĘ ILGALAIKĘ VIZĄ

UKRAINOS PILIEČIAI

Metai	D (daugk. <i>gratis</i>)	D (proc. lyg. su C)	Nepaimtas konsulinis mokestis už D* (EUR)
2010	126	2,34	7 560
2011	801	3,92	48 060
2012	1 144	4,67	68 640
2013	1 343	4,62	80 580
2014	2 448	6,77	146 880
2015	4 520	5,94	271 200
2016	6 883	7,39	412 980
2017	14 852	24,11	891 120
2018	23 834	83,97	1 430 040
2019	20 933	97,84	1 255 980
Viso:			4 613 040

* nepaimtas vadovaujantis 2009 m. lapkričio 26 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Ministrų kabineto susitarimu dėl konsulinio mokesčio tarifų.

BALTARUSIJOS PILIEČIAI

Metai	D (daugk. <i>gratis</i>)	D (proc. lyg. su C)	Nepaimtas konsulinis mokestis už D** (EUR)
2011	235	0,70	14 100
2012	1 118	0,66	67 080
2013	900	0,50	54 000
2014	1 165	0,59	69 900
2015	1 793	0,99	107 580
2016	4 610	2,31	276 600
2017	7 494	3,43	449 640
2018	12 676	5,58	760 560
2019	14 975	6,39	898 500
Viso:			2 697 960

** nepaimtas vadovaujantis 2011 m. rugsėjo 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1077 „Dėl konsulinio mokesčio už prašymų išduoti nacionalines vizas Baltarusijos Respublikos piliečiams nagrinėjimą neėmimo“.